

Nr 187.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1921 kl. 7 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående telefon- och telegramavgifterna för tiden från och med den 1 juli 1921 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.
(4:e avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 februari dagtecknad proposition (nr 143), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, begärt riksdagens yttrande i fråga om bestämmande av telefon- och telegramavgifterna för tiden från och med den 1 juli 1921.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Härjämte hava till utskottet remitterats följande i ämnet väckta motioner, nämligen

nr 183 inom första kammaren av herr *G. Boman*, vilken hemställt, att riksdagen måtte uttala sig för,

att fr. o. m. 1 juli 1921 de så kallade anläggningsavgifterna må nedsättas till hälften av nu utgående belopp; och

att från samma tid de taxor å telefonabonnemang och samtalsavgifter, som gällde före 1 okt. 1920, åter må i huvudsak tillämpas;

nr 219 inom andra kammaren av herr *G. Olsson* i Ramsta *m. fl.*, däri hemställt att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, dels en allmän sänkning i nu gällande telefontaxa med 33 %, dels ock borttagandet av den så kallade anläggningsavgiften för abon-

ner, som själva få bekosta sin växelstation, samt tillika att sänkningen i abonnemangavgiften för dessa abonnenter må ske med 40 % av nu gällande avgifter; samt

nr 282 inom samma kammare av herr *F. Andersson* i Rasjön *m. fl.*, däri föreslagits att riksdagen i sitt yttrande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 143 måtte uttala sig för:

att abonnemangavgifterna för telefoner med bibehållande av de sakkunnigas gruppindelning reduceras till ungefärligen de belopp, som gällde före den 1 oktober 1920, med bibehållande likväl av nu utgående avgifter inom grupperna I och II;

att den s. k. anläggningsavgiften må helt bortfalla;

att avgifterna för rikssamtal för 3 minuters period må, då avståndet mellan taxestationerna icke överstiger 45 km., utgå med 20 öre och då avståndet uppgår till 45, men ej 90 km., med 50 öre; samt

att tillämpningen av dessa taxor må gälla från den 1 juli 1921 till den 1 juli 1922 och att Kungl. Maj:t måtte ge 1922 års riksdag tillfälle att yttra sig angående taxepolitiken efter nämnda dag.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Beträffande ifrågavarande motioner har utskottet erhållit från telegrafstyrelsen i vederbörlig ordning införskaffat yttrande, dagtecknat den 20 maj 1921.

Departementschefen.

Rörande tillkomsten och innebörden av det i propositionen innefattade förslaget har departementschefen anfört följande:

»Som i det föregående omnämnts, har 1920 års riksdag framhållit angelägenheten av att statsverket beredes inkomster av telegraf- och telefonväsendet till belopp, som möjliggör ett förräntande av det däri nedlagda kapitalet. För bedömande av de nu gällande taxornas inverkan i avseende å förräntningen av telegrafverkets rörelse må erinras, att telegrafstyrelsen i skrivelse den 11 november 1920 med förslag till inkomstberäkning, under förutsättning att de nya taxorna bibehölles oförändrade, uppskattat avkastningen för år 1921 till 10,100,000 kronor, motsvarande omkring 4,31 procent å det i rörelsen nedlagda kapitalet. Samma överskott har styrelsen i berörda skrivelse jämväl upptagit för år 1922. Med hänsyn till den besparing i dyrtidstilläggen, som skulle vinnas genom en ifrågasatt jämkning av desamma, har överskottet för år 1922 emellertid i innevarande års statsverksproposition beräknats till ett ökat belopp av 14,500,000 kronor, motsvarande omkring 5.31 procent å det uppskattade kapitalet.

Sedan dessa beräkningar gjordes, har telegrafverkets provisoriska bokslut för år 1920 blivit färdigt. Av detta framgår, att för sista kvartalet år 1920, då de nya taxorna varit gällande, uppkommit ett överskott av omkring 4,150,000 kronor. De nedåtgående konjunkturerna hava ännu icke gjort sig så kännbara, som man skulle väntat. Abonnemangsvgifterna, vilka i oktober 1920 uppgingo till 13,190,000 kronor, stego i januari 1921 till 13,370,000 kronor. Antalet apparater, som för hela riket uppgår till omkring 300,000, sjönk under fjärde kvartalet med 4,322. Denna minskning berodde uteslutande på Stockholmsabonnenters avgång och denna återigen till största delen på den vid årsskiftet praktiskt taget genomförda sammanslagningen av de båda Stockholm omgivande landsnäten, varigenom de s. k. dubbelabonnemangen blevo överflödiga. Under januari 1921, vilken månad i det hela är bestämmande för abonnentantalet under det därmed inledda kvartalet, har abonnentantalet sjunkit med blott 1,415, varav största delen tillhörande Stockholmstelefon. I stort sett kan man således säga, att de höjda taxorna hittills icke visat sig verka avskräckande. Samtalsavgifterna på riksnätet synas, såsom naturligt är, mera direkt avspegla den tilltagande depressionen i affärslivet. Under oktober år 1920 uppgingo dessa avgifter till 2,767,205 kronor, under november till 2,525,338 kronor, under december till 2,449,362 kronor och under januari 1921 till 2,416,695 kronor. Visserligen kan en minskning av 12,6 % under dessa fyra månader synas vara oväntat liten, men man kan nog ej räkna med samma jämförelsevis gynnsamma resultat för kommande månader.

Från vissa håll har nu gjorts gällande, att taxorna nått en sådan höjd, att en sänkning av desamma även ur statsekonomiska synpunkter kunde anses berättigad, då därigenom en väsentligt ökad trafik med därav följande inkomstökning vore att påräkna.

Härvid är emellertid till en början att märka, att nedgången trafiken, efter vad här ovan lämnade siffror giva vid handen, icke åtminstone i någon avsevärd grad är beroende på de gjorda taxeförhöjningarna utan huvudsakligen på den ekonomiska depressionen i allmänhet. Det torde även vara klart, att, om trafiken skulle kunna i mera avsevärd mån stimuleras, en betydande sänkning av taxorna måste komma till stånd. En helt obetydlig sådan sänkning — vilken ej torde öva någon egentlig inverkan på trafiken — medför emellertid en väsentlig minskning av avkastningen. I sådant hänseende må meddelas, att, enligt vad telegrafstyrelsen i sin skrivelse den 8 januari 1921 uppgivit, en minskning av avkastningen från 6 procent, varmed styrelsen vid uppgörandet av förslaget till de nya taxorna räknat, ned till 4,623 procent,

motsvarande den närvarande effektiva medelräntan på statens fonderade skuld — vilket skulle minska telegrafverkets intäkter med omkring 2,500,000 kronor — skulle medföra en nedsättning av abonnemangsavgiften för helt år med endast 7 kronor 50 öre å 10 kronor, beroende på till vilken grupp abonnemanget hör, samt av samtalsavgifterna med allnast omkring 2,4 öre för varje samtalsperiod.

Då härjämte en ökad trafik kräver ökad personal och därför medför höjning av driftkostnaderna, torde kunna antagas, att genom en mera betydande nedsättning av taxorna det ekonomiska resultatet av telegrafverkets rörelse skulle kunna under nu rådande konjunkturer helt äventyras. Som stöd för ett frångående av den utav riksdagen uttalade grundsatsen ifråga om kapitalets förräntning skulle visserligen kunna åberopas, att den avkastning, telegrafverket förut lämnat, varit så betydande — under 30-årsperioden 1891—1920 i medeltal 8.484 procent på anläggningskapitalet — att minskad behållning eller tillfällig förlust å rörelsen därmed kunde nu anses kompenserad. Men statsverkets allmänna ekonomiska ställning torde för närvarande vara av den beskaffenhet, att ett anläggningskapital, som beräknas vid 1921 års slut uppgå till omkring 250,000,000 kronor, icke får ligga oförräntat.

Ehuru det otvivelaktigt under den nu rådande depressionsperioden vore särdeles önskvärt, att taxorna till lättnad för näringslivet kunde hållas nere så långt som möjligt, har jag därför ansett, att man för närvarande måste se tiden och utvecklingen något an, innan frågan om en mera genomgående taxenedsättning tages under övervägande. I ett avseende, nämligen beträffande de s. k. anläggningsavgifterna, vill jag emellertid redan nu förorda en ej oväsentlig reduktion, och återkommer jag härtill i det följande.

Den av telegrafstyrelsen med biträde av sakkunniga verkställda utredning, som låg till grund för de förhöjda taxorna, utvisar, att taxenivån är beroende på anläggnings-, underhålls- och expeditionskostnaderna. De sistnämnda, vilka äga den största betydelsen i förevarande hänseende, avse främst utgifter för den anställda expeditionspersonalens avlöning. Grunderna för denna avlöning äro i huvudsak bestämda av Kungl. Maj:t och riksdagen. Om en nedgång kommer att äga rum i levnadskostnaderna, varigenom personalens dyrtidstillägg automatiskt minskas, kommer detta att avsevärt påverka taxorna. För belysande av detta förhållande ber jag få meddela, att enligt av telegrafstyrelsen på min anmodan verkställd utredning skulle, om indextalet nedgår till 200, en reduktion av taxorna under oförändrad trafik kunna ske med omkring 15—25 procent, beroende på olika abonnemangsklasser.

Då det sålunda, om ytterligare sänkning av levnadskostnaderna skulle inträda och trafiken ter sig att återgå till mera normala förhållanden, bleve möjligt att efter hand vidtaga nedsättning i taxorna, synas de nuvarande taxorna, med den jämkning däri jag kommer att föreslå, böra fastställas att gälla endast tillsvidare för tiden efter den 1 juli 1921; och lär det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga nedsättning i taxorna, så snart detta anses kunna ske utan att skäligt överskott å rörelsen äventyras.

Innan jag ingår på att något närmare behandla de särskilda taxebestämmelserna, vill jag framhålla, hurusom det med hänsyn till avlöningarnas betydelse för taxorna givetvis är av yttersta vikt, att personalens antal kommer att stå i ett riktigt förhållande till trafikens omfattning. Enligt vad styrelsen i sin skrivelse den 8 januari 1921 meddelat, har styrelsen även härutinnan vidtagit betydande inskränkningar och har fortfarande sin särskilda uppmärksamhet riktad på denna fråga. Vidkommande underhållskostnaderna, upplyser styrelsen i berörda skrivelse, att ökningen från år 1915 till år 1919 utgjort endast 98 procent för apparat i lokalnäten och 62 procent per kilometer för riksnätet, ehuru materialpriserna för samma tid i regel ökats med 200 procent. Detta förhållande synes mig tyda på, att telegrafverkets materialinköp skötts med ekonomiskt förutseende. Jag tillåter mig emellertid erinra därom, att Kungl. Maj:t på telegrafstyrelsens förslag den 28 januari 1921 utvidgat förenämnda sakkunnigas uppdrag till en undersökning av möjligheterna att uppnå besparingar inom telegrafverkets drift.

I ett avseende har jag, såsom förut antytts, redan nu ansett mig böra ifrågasätta en nedsättning i gällande taxor. Som i det föregående omnämnts, infördes genom beslut av 1918 och 1919 års riksdagar en särskild s. k. anläggningsavgift för nya abonnemang. Denna åtgärd framtvångades av nödvändigheten att på grund av svårigheten att anskaffa erforderlig materiel för nyanläggningar försöka hämma en för stor abonnenttillströmning. Vid anläggningsavgifternas införande förutsattes emellertid, att desamma skulle så snart ske kunde bortfalla. Skälet till anläggningsavgifternas införande kan visserligen ej vidare återopas för deras fortvaro, men med hänsyn till den rådande kapitalbristen vill jag för närvarande ej gå längre än att föreslå, att avgifterna ifråga, vilka utgå med 200 respektive 100 kronor allt efter som kostnaderna för ledningen bekostas av telegrafverket eller ej, nedsättas till hälften eller till 100 respektive 50 kronor. Chefen för telegrafstyrelsen, med vilken jag i detta ärende samrått, har förklarat sig kunna godtaga detta förslag, vilket icke skulle inverka på telegrafverkets nettobehållning. Jäm-

likt riksdagens medgivande bokföras nämligen dessa avgifter, vilkas sammanlagda belopp för år 1920 uppgick till 2,967,700 kronor, icke som telefonavgifter i vanlig bemärkelse utan såsom kapitaltillskott, vadan de ingå i anslaget till telefon- och telegrafledning.

Beträffande övriga avgifter har jag, som redan antytts, ej ansett någon mera genomgående nedsättning av taxorna kunna nu ifrågasättas. De allmänna principer, som legat till grund för avgifternas bestämmande, synas mig även i stort sett kunna godtagas.

Vad särskilt abonnemangavgifterna angår, har jag rådgjort med chefen för telegrafstyrelsen i fråga om möjligheten att kunna nedbringa avgifterna åtminstone för den billigaste klassen av abonnemang. De upplysningar, som jag därvid erhållit, hava emellertid givit vid handen, att sådant ej kan ske utan att i avsevärd mån påverka driftresultatet.

Beträffande ett särskilt slag av abonnemang, nämligen då flera apparater äro intagna å en och samma ledning, har Kungl. Maj:t den 23 december 1920 på förslag av telegrafstyrelsen meddelat vissa föreskrifter i syfte att möjliggöra en med hänsyn till varje abonnents samtalsmängd riktigare beräkning av abonnemangavgiften.

I fråga om samtalsavgifterna torde den för trafikanterna uppkomna merkostnaden, åtminstone vad näringslivet beträffar, i väsentlig mån hava motverkats genom den inträffade nedgången av antalet ilsamtal. Enligt vad styrelsen i sin skrivelse den 8 januari 1921 meddelat, kunna sålunda vanliga samtal numera befordras även å de förut hårdast belastade ledningarna till Göteborg och Malmö inom samma eller kortare tid än ilsamtal före taxeförhöjningen. Medan antalet från Stockholm avgående il- och seriesamtal under oktober—december 1919 utgjorde respektive 31,2, 31,4 och 30,8 procent av totala antalet samtal, utgjorde siffrorna under samma månader 1920 endast 13,6, 9,4 och 8,5 procent av det totala antalet. Vidare är beträffande samtalsavgifterna att lägga märke till de billigare taxor, som införts för samtal efter klockan 7 eftermiddagen.

De beslutade ändringarna i taxeområdesindelningen avse i stort sett att, i enlighet jämväl med inom riksdagen gjorda uttalanden, genom indragning av ett antal områden och dessas införlivande med närliggande sådana bereda abonnenterna å vissa orter gynnsammare förhållanden i trafikhänseende. Härjämte hava dock vidtagits vissa ändringar i övrigt av indelningen, vilka synts av förhållandena påkallade.

I nu förevarande sammanhang må nämnas, att telegrafstyrelsen i sin skrivelse den 8 januari 1921 framhållit, att det icke syntes uteslutet, att på sina håll någon jämkning av gränsen mellan två taxeområden kunde vid-

tagas för underlättande av samfärdseln. Jag tillåter mig ock erinra, att Kungl. Maj:t den 17 december 1920 bemyndigat styrelsen att besluta och verkställa överflyttning av växelstation, belägen på gränsen mellan två taxeoråden, i den mån sådan överflyttning kunde ske med behörigt tillgodoseende av såväl telegrafverkets som vederbörande abonnenters intressen.

I fråga slutligen om de förhöjda telegramavgifterna, varutinnan några väsentligare erinringar ej framkommit, lärer något särskilt yttrande ej vara påkallat.

En sammanfattning av det nu anförda giver vid handen,

att de s. k. anläggningsavgifterna synes böra från och med den 1 juli 1921 nedsättas till hälften av nu utgående belopp;

att i övrigt bestämmelserna i telefon- och telegrafreglementena synas böra givas fortsatt tillämpning tillsvidare efter nämnda dag; samt

att Kungl. Maj:t torde böra upptaga till prövning frågan om nedsättning av taxorna, så snart sådan anses kunna ske utan att ett skäligt överskott av telegrafverkets rörelse äventyras.

Givetvis förutsätter jag därjämte, att i den mån jämkningar i övrigt i bestämmelserna i telefon- och telegrafreglementena finnas av förhållandena påkallade, dessa skola av Kungl. Maj:t vidtagas.»

Uti sitt ovannämnda den 20 maj 1921 dagtecknade yttrande anför telegrafstyrelsen, bland annat, följande:

Telegraf-
styrelsen.

Vid uppgörandet av det förslag till nya telefontaxor, som av särskilda sakkunniga utarbetats och som låge till grund för det nu gällande telefonreglementet, hade de sakkunniga utgått från en strängt ekonomisk grund. Såsom framginge såväl av Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition, nr 143, som av telegrafstyrelsens skrivelse den 23 september 1920 med förslag till de nya taxorna och telegrafstyrelsens yttrande den 8 januari 1921 i anledning av vissa till Kungl. Maj:t inlämnade klagomål över dessa, hade vidlyftiga och i detalj gående beräkningar gjorts över kostnaderna för telefonabonnemang inom de särskilda abonnemangsgrupperna ävensom för rikssamtal å olika avstånd. Förutsättningen hade varit, att telegrafverkets samtliga driftkostnader borde täckas samt dessutom i enlighet med riksdagens önskan skälig avkastning — av telegrafstyrelsen beräknad till 6 % — erhållas å anläggningskapitalet. De enda större avvikelser, som härutinnan gjorts, gällde dels abonnemangavgifterna vid sådana växelstationer, där abonnenterna bestrida kostnaderna för lokal och betjäning av stationen, dels ock rikssamtalsavgifterna på de längsta avstånden.

I det förra fallet hade ränta å anläggningskapitalet icke beräknats, enär de sakkunniga och jämväl telegrafstyrelsen ansett, att lättnader borde i största möjliga utsträckning beviljas för den glesare bebyggda landsbygdens abonnenter. Någon höjning av abonnemangavgifterna hade därför för det långt övervägande antalet abonnenter vid dessa stationer ej heller skett. För några hade till

och med en mindre sänkning ägt rum, för andra däremot — de som tillhörde Stockholms och Göteborgs taxeområden samt fritrafiksområdena i Skåne — en av ökad frisantalsrätt betingad, men dock oväsentlig höjning.

I det senare fallet hade avgiften för rikssamtal på de längsta avstånden, 541 km. och däröver — fågelvägen räknat — satts avsevärt lägre än som skulle bliva fallet, om strängt ekonomiska grundsatser tillämpats. Detta hade varit möjligt därför att dessa samtal vore i förhållande till övriga rikssamtal försvinnande få till antalet, endast 0,4 %, och en nedsättning av taxan där således icke hade någon ekonomisk betydelse för telegrafverket. Därför hade det ansetts önskligt, att de mera avlägsna delarna av vårt land, särskilt övre Norrland, skulle genom relativt låga taxor närmas hjärtat av Sverige.

Styrelsen ansåge sig böra här betona, att höjningarna i taxorna den 1 oktober 1920 nödvändiggjordes av de ökade personalomkostnaderna, att dessa omkostnader visserligen delvis gått ned genom sänkning av utgifterna för dyrtids-tillägg, men att i statsverkspropositionen telegrafverkets vinst för år 1922 ökats med det härigenom vunna beloppet — beräknat till 4,400,000 kronor — och således denna minskade utgift så att säga redan disponerats av finansministern.

Efter att i det följande hava behandlat de i ämnet väckta motionerna var för sig, betonar telegrafstyrelsen slutligen såsom en sammanfattande synpunkt inför de olika förslagen att redan nu sänka telefontaxorna, att innan man kunde bättre överblicka depressionens inverkan även på telegraf- och telefontrafiken, det finge anses vara synnerligen oförsiktigt att redan nu beskära telegrafverkets inkomster.

Dessa inkomster måste bliva ännu välbehöfligare, om telegrafverket också skulle i sin mån hjälpa det svenska näringslivet ifrån de lysande krigsårens dystra efterräkningar. En sådan oförsiktighet skulle lätt nog kunna resultera däri, att en del av den telefonerande allmänhetens i sig själva relativt måttliga kostnader för telefonen komme att överflyttas på allas och således även på den icke telefonerande allmänhetens skattsedlar.

Likaså måste det åtminstone för telegrafstyrelsen, som vore ansvarig för telegrafverkets ekonomi och därför icke kunde låta andra hänsyn gå före, te sig rätt egendomligt, om man i denna tid med dess klagan över de affärsdrivande verkens dåliga resultat skulle med öppna ögon förstöra ekonomien för ett av dem, som haft och hade goda affärer, och till vilket inkomsterna, så att säga, omärkligt men sakta och säkert sipprade in från många hundra tusen olika håll.

Riktigare vore väl då att se tiden an, åtminstone till innevarande höst, då telegrafverkets bokslut för första halvåret låge klart och man antagligen något säkrare än nu kan bedöma den ekonomiska situationen. Om denna då, såsom troligen kunde vara, lämnade någon möjlighet därtill, komme telegrafstyrelsen att föreslå en efter då rådande förhållanden avpassad sänkning av telefontaxorna.

Utskottets
yttrande.

Icke minst på grund av telefonväsendets stora utbredning inom vårt land måste det framstå såsom ett allmänt önskemål att avgifterna för begagnande av detta kommunikationsmedel hållas så låga som möjligt. Om utskottet det oaktat icke ansett sig kunna förorda, att några sänkningar för närvarande företagas i de förhöjda telefontaxor, som gälla från och med den 1 oktober 1920, beror detta därpå, att utskottet funnit de

skäl, som häremot från de ansvariga myndigheternas sida anförts, så övertygande, att utskottet icke ansett en sådan åtgärd redan nu tillräddlig.

Den ledande synpunkten vid uppgörande av det tarifförslag, som legat till grund för de senast företagna höjningarna i telefonavgifterna, var den, att telegrafverket skulle komma att lämna sådan avkastning, att denna efter verkställda avskrivningar utgjorde skälig ränta på det i rörelsen nedlagda kapitalet. En redan nu företagen nedsättning av telegrafverkets taxor skulle emellertid innebära ett äventyrande av möjligheterna att för innevarande år åstadkomma sådana vinstsiffror, att ovannämnda av riksdagen själv så sent som år 1920 och i sammanhang med frågan om en revision av taxorna angivna önskemål kunde förverkligas. Av telegrafstyrelsen har påvisats, att även en obetydlig sänkning av gällande tariffer skulle avsevärt minska telegrafverkets vinst. En allmän återgång till de taxor, som före den 1 oktober voro gällande, beräknas medföra en minskning av årsinkomsten på över 20 miljoner kronor.

Enligt utskottets mening kan det icke anses lämpligt att på detta sätt förminska inkomsten från telegrafverket och därmed ytterligare öka de svårigheter, som föreligga vid realiserandet av budgeten, i synnerhet som det måste ifrågasättas, huruvida härigenom någon verklig lättnad skulle kunna beredas det svenska näringslivet.

Det har visserligen syns utskottet uppenbart, att de förändringar med avseende å taxesystemet, som trädde i kraft den 1 oktober 1920 medfört en del lokala missförhållanden, särskilt med avseende å taxeorrådesindelningen, vilka framkallat berättigat missnöje inom olika delar av landet. Uppkomsten av dylika missförhållanden lär emellertid icke kunna undvikas vid genomförande av en så genomgripande taxerevision som den nu ifrågavarande, och det torde kunna förväntas, att i den mån dessa ännu kvarstå, de skola under den fortsatta tillämpningen av det nya taxesystemet genom åtgärder från vederbörande myndigheters sida kunna undanröjas.

Utskottet har alltså ansett sig kunna giva sin anslutning till det förslag med avseende å bestämmandet av telefon- och jämväl telegramavgifterna, som innefattas i förevarande proposition. Enligt utskottets mening bör således de nuvarande telefon- och telegrafreglementena erhålla fortsatt giltighet tillsvidare även efter den 1 juli 1921, men bör, i enlighet med vad i propositionen förutsatts, frågan om nedsättning av dessa taxor upptagas till prövning så snart ske kan, utan att ett skäligt överskott av telegrafverkets rörelse äventyras. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att av telegrafstyrelsens till utskottet avgivna yttrande framgår, att utsikter synas föreligga för att förslag om en dylik sänkning skulle kunna framläggas redan innevarande års höst.

De s. k. anläggningsavgifterna skulle dock redan från och med den 1 juli 1921 nedsättas till hälften av nu utgående belopp. Telegrafstyrelsen har emellertid i sitt nyss nämnda yttrande uttalat, att det syntes styrelsen som om visst fog funnes för att anläggningsavgiften skulle kunna helt borttagas vid sådana mindre stationer, där abonnenterna helt bestrida växlingskostnaden. Särskilt med hänsyn till att härigenom telefonförbindelsernas utsträckande till nya trakter av landet skulle underlättas, synes givetvis intet vara att häremot invända.

Genom att sålunda anläggningsavgifterna vid sådana stationer, där växlingskostnaderna helt bestridas av abonnenterna, bortföle, kunde ett av de önskemål, som av hr Olsson i Ramsta m. fl. framförts i den i ämnet väckta motionen, bliva tillgodosett. Härigenom skulle också ett av de yrkanden, som innefattas i herr Anderssons i Rasjön m. fl. ovanberörda motion, i viss mån komma att beaktas.

I övrigt har utskottet däremot icke ansett sig kunna biträda de motionsvis framställda yrkandena. Vad särskilt sist omnämnda båda motioner beträffar, har en verkställd granskning av de förslag, som i dessa motioner framlagts, givit vid handen, att ett genomförande av dessa förslag skulle medföra, förutom en avsevärd och mindre önskelig reduktion av telegrafverkets vinst, dessutom sådana ojämnheter och orättvisor i tillämpningen, att redan av denna anledning ett bifall till desamma synes vara uteslutet.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen med avslag å herr Bomans ovanberörda motion samt de av herr Olsson i Ramsta m. fl. och herr Andersson i Rasjön m. fl. i ämnet väckta motionerna, de sistnämnda i den mån desamma icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, må beträffande det riksdagen underställda förslaget i fråga om bestämmande av telefon- och telegramavgifterna för tiden från och med den 1 juli 1920 i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, vad här ovan blivit i ämnet beträffande samma förslag anfört.

Stockholm den 3 juni 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 185.
